

NASIENRIGLYNE

EKSAMEN		NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT	
GRAAD		12	
DATUM		MEI/JUNIE 2025	
VAK		GEOGRAFIE	
VRAESTEL		2	
PUNTETOTAAL		150	
DUUR (URE)		3	
AANTAL BLADSYE		8	

SOUTH AFRICAN COMPREHENSIVE ASSESSMENT INSTITUTE
SUID-AFRIKAANSE KOMPREENSIEWE ASSESSERINGSINSTITUUT

FINAAL GOEDGEKEURDE NASIENRIGLYNE

DATUM VAN VERGADERING	
UMALUSI-MODERATOR	
HOOFMERKER	
INTERNE MODERATOR	

VRAAG 1

1.1	1.1.1	H	
	1.1.2	C	
	1.1.3	F	
	1.1.4	A	
	1.1.5	D	
	1.1.6	I	
	1.1.7	B	
	1.1.8	E	(8x1) (8)
1.2	1.2.1	geïsoleerde plaasopstal	
	1.2.2	megalopolis	
	1.2.3	stad	
	1.2.4	metropool	
	1.2.5	dorpie	
	1.2.6	dorp	
	1.2.7	gehuggie	(7x1) (7)
1.3	1.3.1	'n Plek wat deur sy inwoners verlate is omdat daar 'n afname in besigheid of 'n natuurlike hulpbron is.	(1x2) (2)
	1.3.2	Geleë in 'n smal vallei tussen hoë berge.	(1x1) (1)
	1.3.3	Nie genoeg spasie vir uitbreiding nie Nie genoeg water nie Dienste is na 'n aangrensende dorpie verskuif (Enige TWEE)	(2x2) (4)
	1.3.5	Ontwikkel alternatiewe bronne van inkomste deur toerisme. Ekotoerisme. bv. plaas verblyf; staproetes; avontuur toerisme; blomseisoen toere; Voorsien water per pypeleiding / reservoir. Voorsien alternatiewe behuisingstelsels bv. Hoë eenhede Verskaf mobiele dienste aan die gemeenskap bv. polisie, kerk, poskantoor Verskaf aanlyn inkopies opsies aan diegene wat in die omgewing woon Ontwikkel toeristegeleenthede – bv. staproetes, fotografiese safari's, kunsnaweke, bergfietsroetes.	(Enige VIER) (4x2) (8)
- (15)**

1.4	1.4.1	Winkels EN kantore	(2x1) (2)
	1.4.2	Vraag na sentrale ligging / kompetisie / beperkte ruimte	(1x2) (2)
	1.4.3	Verhoog die grondwaardes omdat die vraag om daar te vestig sal toeneem.	(1x2) (2)
	1.4.4	a) vullishope / ontspanningsgeriewe / boerdery / mynbou / vliegvelde (lughawens) / rioolplase / damme. (Enige TWEE)	(2x1) (2)
		b) Grond is goedkoop <u>en</u> geen mededinging om ruimte nie. Besoedeling (land, lug, geraas) Gevaarlik indien naby beboude gebied.	(1x2) (2)
		c) Landelike – stedelike randgebied	(1x1) (1)
	1.4.5	Hoe hoër die vraag na ruimte, hoe hoër is die prys van die grond.	
		Die grond moet optimaal gebruik word sodat geboue meerverdiepings word.	
		Die gebruik van multi-verdieping strukture beteken minder behoefte aan grond-vloeroppervlakte, maar steeds inkomste verdien deur in 'n sentrale ligging.	(2x2) (4)
			(15)
1.5	1.5.1	Die verval en agteruitgang van 'n stedelike gebied	(1x2) (2)
	1.5.2	a) Oorgangsonse / Vervalsonse	(1x1) (1)
		b) Naby SSK.	(1x2) (2)
	1.5.3	Gebreekte venster en deure Gewasde klere op balkonne Vuil mure Vensters bedek met papier / karton (Enige EEN)	(1x2) (2)
	1.5.4	Swak voorkoms jaag besigheid weg Swak voorkoms jaag hoër inkomste verdieners weg. Lae-bestelling goedere verskaffers trek in ouer geboue in Huur betaalbare daling Afwaartse spiraal van inkomste en aktiwiteite	(2x2) (4)
	1.5.5	Kontroleer dat geboue nie gekaap / binnegeval word nie Maksimeer die aantal mense wat in 'n woonstel/gebou woon	

Verseker voldoende diensvoorsiening - soos water, sanitasie en elektrisiteit.

Polisie die geboue om te verseker dat hulle by reëls hou

Maak seker dat gereelde brandkontroles en

veiligheidskenmerke in plek is

Bevorder stedelike vernuwingsprojekte tot voordeel van

huurders en eienaars.

(Enige TWEE) (2x2) (4)

(15)

TOTAAL VRAAG 1: [60]

QUESTION 2

2.1	2.1.1	A	
	2.1.2	A	
	2.1.3	A	
	2.1.4	C	
	2.1.5	D	
	2.1.6	B	
	2.1.7	B	
2.2	2.2.1	F	
	2.2.2	E	
	2.2.3	D	
	2.2.4	G	
	2.2.5	H	
	2.2.6	A	
	2.2.7	B	
	2.2.8	C	
2.3	2.3.1	Aanvaar 240-245	(1x1) (1)
	2.3.2	2008	(1x1) (1)
	2.3.3	(a) Opwaarts / Toenemend	(1x1) (1)
		(b) Nuwe tegnologie wat proses makliker maak Steenkool is oor die algemeen vlak om die proses maklik en goedkoop te maak Genoeg steenkoolvoorraad Konstante plaaslike en oorsese mark	(Enige TWEE) (2x2) (4)
	2.3.4	Richardsbaai	(1x2) (2)
2.3.5	Vereis om die meeste elektrisiteit te produseer wat besighede en huishoudings in staat stel Uitvoere bring inkomste Verskaf werk Bron van grondstowwe vir brandstowwe en ander produkte, bv. (Sasol)	(Enige DRIE) (3x2) (6)	
			(15)

2.4	2.4.1	Nqura / Coega	(1x1) (1)
	2.4.2	Dit is die maklikste hawe om toegang te verkry vir uitvoer.	(1x2) (2)
	2.4.3	Mangaan Sentrifuges Motors Onderdele en bykomstighede	(Enige TWEE) (2x1) (2)
	2.4.4	Geskiedenis Twee hawens Landbouprodukte in die binneland Groot arbeidsmag Geskoolde en halfgeskoolde arbeid Spoorwegskakels na die binneland Bykomende watervoorsiening vanaf Oranjerivierprojek	(Enige TWEE) (2x1) (2)
	2.4.5	Minder werk beskikbaar – minder inkomste sodat armoede toeneem. Migrasie na ander gebiede om werk te soek. Opgradering om werkers in staat te stel om masjinerie te bestuur. Opgeskoolde werkers verdien meer inkomste en kan lewenstandaarde verbeter. Produksie sal hoër wees, so meer goedere op die mark om te koop. Meer skakels kan in die nywerheidsektor ontwikkel word wat 'n meer stabiele ekonomie en stabiele bevolking skep. (Moet ten minste EEN kommentaar lewer oor albei kwessies)	(4x2) (8)
			(15)
2.5	2.5.1	Spaza-sektor en voedsel	(2x1) (2)
	2.5.2	Tekort aan werksgeleenthede.	(1x2) (2)
	2.5.3	Plaaslike wette voorkom besetting Gebrek aan fondse om spasio te koop Mobiele bevolkings kan 'n verandering in verbygaande verkeer beteken	(Enige TWEE) (2x2) (4)

2.5.4 Binne die eenaar se woning of eie ruimte of struktuur verbonde
aan eenaars se woning (1x1) (1)

2.5.5 Hef beperkings op

Aktiveer finansieringslenings

Verskaf veilige ampstermyn

Verskaf dienste in handelsruimtes

Voorsien veiligheid en sluit fasiliteite toe

Aktiveer toegang tot werkloosheidsvoordele (3x2) (6)

(15)

TOTAAL VRAAG 2: [60]

VRAAG 3

3.1	3.1.1. A	(1x1) (1)
	3.1.2 Steenkool	(1x1) (1)
	3.1.3 A	(1x1) (1)
	3.1.4 Reservoir	(1x1) (1)
	3.1.5 Skaduwees kan gebruik word on die tyd van die dag te bepaal. / Skaduwees val soggens suidwes en suidoos in die middag in Suid-Afrika.	(1x1) (1)
	3.1.6 54 ° (SPELING 53 – 55)	(1x2) (2)
	3.1.7 Afstand = Afstand in cm x Skaal (1:50000) 6,4 ✓cm x 0,5✓ (SPELING 6,3 - 6,5) 3,2 ✓km (range 3,15 – 3,25)	(3x1) (3) [10]
3.2	3.2.1 Steenkool	(1x1) (1)
	3.2.2 Beweeg groot hoeveelhede steenkool deurlopend oor lang afstande na die kragstasie	(1x1) (1)
	3.2.3 Plant bome rondom die stortingsterreine om stof wat beweeg te verminder Plant gras op stortingsterreine om stof te verminder Voortdurend water stortings om stof te verminder Versamel alle afloop van water en filter voordat dit in riviere vrygestel word Monitor alle riviere vir pH en swaar metale en bevat of mors voorkom Verskaf gratis mediese ondersoeke aan alle omliggende inwoners Verskaf gratis veeartsenykundige sorg en ondersoeke vir diere Laat gereelde OIB's doen om veranderinge (omgewingsimpakbepalings) in luggehalte, grondgehalte, watergehalte en grondwaterkwaliteit te monitor. As grond van mense geneem is vir mynbou, benodig hulle hervergoeding of alternatiewe terreine Behandel suur water Leer omliggende gemeenskappe oor hoe om infiltrasie van stof en vuil water in hul gebiede te verminder.	(Enige TWEE) (2x2) (4)
	3.2.4 (a) elektrisiteitsverskaffer	(1x1) (1)
	(b) Landelike stedelike oorgangssone (randgebied)	(1x1) (1)

	3.2.5	Onreëlmatige	(1x2) (2)
	3.2.6	Straatpatroon is geometries/georden Baie dienste gelewer	(2x1) (2)
			(12)
3.3	3.3.1	Data standaardisering	(1x1) (1)
	3.3.2	Beskerm die kragstasie - indringers / brande Beskerm die omliggende gebied teen gevaarlike uitval / emissies	(Enige EEN) (1x1) (1)
	3.3.3	(a) nie standhoudende rivier	(1x1) (1)
		(b) opgrawings / bewerkte grond	(1x1) (1)
	3.3.4	Geologie om te verseker dat rots stabiel is Grond om te verseker dat nie klei beweeg nie Grondwater om te verseker dat geen verborge grotte ondergronds is nie Helling van die land Dreinerings oor die terrein (riviere/fonteine) Grondwaarde Huidige eienaarskap van grond Toegang roetes Afstand tot bevolking (reeks) Inkomste van bevolking Ouderdom en geslag groep van bevolking Aantal mense in die omgewing	
		(Sodra hierdie <u>data saam gemodelleer is</u> , kan daar op 'n beste geskikte plek besluit word.)	(2x2) (4)

(8)

TOTAAL VRAAG 3: [30]

GROOTTOTAAL: [150]